

ÖZET

KOBİ olarak nitelendirilen işletmelerin büyümelerinin önündeki en büyük engel finansman sorunudur. Bu sorun kredi vb. yöntemlerle giderilebilse de maliyetli olacaktır. Amacı, yeni fikir, buluş ve teknolojik yeniliklere sahip olan küçük ve orta boy işletmelere uzun vadeli sermaye yatırımı yapmak olan risk sermayesi bu anlamda da KOBİ'ler için uygun bir finansman modeli olacaktır.

Risk sermayesi, fon fazlasına sahip yatırımcıların, gelişme potansiyeli yüksek olan küçük ve orta ölçekli işletmelerin oluşumu ve faaliyete geçmesi için yaptıkları uzun vadeli bir yatırım olarak ifade edilebilir.

Avrupa Risk Sermayesi Birliği (EVCA), Avrupa'da risk sermayesi kavramının gelişmesine öncülük eden, ülkeler arasındaki bilgi paylaşımı ve sermaye akışını sağlamak amacıyla hizmet veren bir kuruluştur. EVCA, 1985 yılında başlattığı 'Venture Consort' programı ile KOBİ'leri desteklemek amacıyla sendikasyon yatırımlarına AT fonlarından firma özkaynaklarının % 30'unu geçmemek kaydıyla yardım yapmaktadır.

Risk sermayesi uygulamalarının kısa sürede hayata geçirilebilmesi, devletin bu tür şirketlere ortak olması veya kendi kurduğu şirketlerin hisse senetlerinin özel sektöre satışı ile olmaktadır. Bir başka yöntem de devlet bankalarının uzun vadeli düşük faizli kredi imkanı sağlamasıdır. Vergisel teşviklerde, projenin faaliyete geçmesinden sonra kazancın vergilendirilmesi risk sermayesi şirketleri için cazip olacaktır. Risk sermayesi şirketlerine sağlanacak bir diğer teşvik de şirket hisselerine devlet güvencesinin sağlanmasıdır.

Gelişen teknoloji, ekonomik dengeleri değiştirmiş, sermaye olmadan iş kurmanın düşünülemediği dönemler geride kalmıştır. Artık 'fikir parayı bulur' dönemine gelinmiştir. Risk sermayesi şirketleri, geliştirilen projeler için kaynak sağlamanın en kolay yolu haline gelmiş, yeni kurulmakta olan şirketlere, hisse alımı ile finansman

olanakları sağlamışlardır.

Yatırım yapılan firmanın hisse senetleri risk sermayedarının beklediği değere ulaştığı noktada sermayedar mevcut payını satarak kârını realize eder.

Risk sermayesi, gelişme vaad eden işletmelere uzun vadeli yatırımı gerektirmesi nedeniyle riski alarak uzun vadede getiri beklentisinde olan kişi ve kurumların fonlarına gereksinim duymaktadır. Bunlar bireysel yatırımcı, sigorta şirketleri, devlet kurumları, finansal şirketler veya özel girişimci şirketler olabilirler.

Fonun oluşturulmasında yatırım yapılacak olan işletmelerin niteliği, işletme giderleri, diğer giderler ile sermayedarın bünyesinde istihdam ettiği profesyonel kadro gibi kriterler dikkate alınmaktadır.

Risk sermayedarının yatırım amacı, belli bir vadede piyasa değeri yükselen şirketin kendi payını içeren hisse senetlerini yüksek fiyattan satarak getiri sağlamaktır. Dolayısıyla sermaye piyasalarının gelişmişliği risk sermayedarı için önem taşımaktadır. Şirketlerin halka açılabilirdikleri sermaye piyasası koşullarının mevcudiyeti risk sermayesinin gelişimine olumlu katkı sağlamaktadır. Şirketlerin halka açılarak hisse senetlerinin borsada işlem görmeye başlamasının sağladığı bazı olumlu ve olumsuz etkiler olmaktadır.

KOSGEB, "Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı Kurulması Hakkında Kanun" gereği kurulan tüzel kişiliğe haiz bir kamu kurumudur. 1-50 arası işçi çalıştıran sanayi işletmeleri küçük sanayi işletmeleri, 51-150 arası işçi çalıştıran Sanayi İşletmeleri de orta ölçekli sanayi işletmesi kabul edilmiştir. İşletmelerinin büyüklük ve mahiyetlerini, günün ekonomik ve sosyal şartlarına göre değiştirmeye Bakanlar Kurulu yetkili kılınmıştır. KOSGEB'in hedefleri arasında; kuruluş aşamasından üretime, üretimden pazarlamaya kadar hemen her türlü konuda sanayi hizmetlerini çok yönlü vermek yer almaktadır.

KOBİ'lerde hammadde tedariki, finansman, pazarlama, teknolojilerin eskimiş olması gibi sorunların mevcut olduğunu göstermektedir. Örneğin; araştırma kapsamındaki işletmelerin karşılaştıkları sorunların başında maliyet yüksekliği (% 83), pazarlama (% 53), hammadde tedariki (% 49), finansman (% 42) sorunları başta gelmektedir. Görüldüğü gibi, KOBİ'lerde, yöneticiler üretim, teknoloji, atıl kapasite gibi konularda dikkatlerini yoğunlaştırmakla birlikte, pazarlama sorunları da önemli boyuttadır.

Risk sermayesi ile geleneksel finans sisteminden kaynak sağlamada büyük zorluklar çeken ve çoğu kez mali sıkıntılar içinde varolmaya çalışan küçük ve orta ölçekli girişimcilerin bu alandaki ihtiyacı karşılanmaktadır. Böylece yeni fikirlerle dolu küçük girişimcilerin desteklenmesiyle bu şirketlerin ekonomiye hareket, rekabet ortamına canlılık getirme etkisinden yararlanılmaktadır. Daha ziyade yüksek teknolojiye yönelik yeni fikirleri olan gelişme potansiyeli küçük girişimcilere risk sermayesi sağlandığı için bu ürünlerin ticarileştirilmesi ve teknolojik ilerleme sağlanmakta böylece de uluslararası alanda rekabet avantajı elde edilmektedir. Yeni alanların istihdama açılması ile işsizlik oranı düşmektedir

İstanbul Menkul Kıymetler Borsası, gümrük birliği ile KOBİ'lerin karşılaştıkları yoğun rekabet karşısında finansman güçlüklerini sermaye piyasası yoluyla aşabilmeleri ve yeni finansman kaynaklarına kavuşabilmeleri için KOBİ'lere özgü yeni hisse senedi pazarları oluşturmuştur.

SUMMARY

Venture capital firms, which are established in order to supply venture capital, are indeed private profit-making centers. These firms operate generally in the same manner as their market although they have different structures and organizations. They are capable of management and technical assistance in the areas of planning, personnel, marketing and financing when they are faced to a written proposal including a business plan and a market analysis.

Wealthy individual investors, subsidiaries of banks and other corporations organized as small business investment companies, groups of investment banks and other financing sources are the major units constituting the venture capital firms structure.

The most important obstacle for the development of KOBIs (small and medium sized administrations) is the financial problems. Although this can be reduced by bank credits it will burden extra cost to the firms. The aim of Venture Capital is to invest for long-term in small and medium sized administrations, which have new ideas, projects and technologies. So, as it can be seen easily, Venture Capital, in this manner, is a suitable model for the solution of financial problems. Venture Capital provides financial sources to small and medium sized administrations which not only have problems in providing support from the existing and traditional finance systems but also trying to survive generally in fiscal problems. So by this way, those kinds of corporations, which have new projects, are supported financially and this brings competition and new trends in the economy. As a result, these projects become economic goods and new technologies are developed which may result in advantages in international competition in the long run. Finally, giving support to those administrations will also be effective in reducing the unemployment rate.